

ringe kennis van Van Oudenstein Elias' boedel van schulden geen idee hadden, omdat in zijn particuliere boekjes over 1760/61 diverse rekeningen openstonden en die van het volgende jaar slechts naar zijn opgave waren samengesteld. [fol. 1668] Zij konden evenwel aannemelijk maken dat de zaken van Van Oudenstein Elias, wat de contanten, zowel als het goud aanging, zich reeds toen in de desolate toestand bevonden die uit zijn nalatenschap duidelijk werd. Toen ze onder Van Oudenstein Elias werkten, hadden ze nooit een inventarisatie van de pakhuizen meegemaakt, maar wel van hem gehoord dat hij op het zout, dat hij van zijn voorganger Jan Fredrik Lansius had overgenomen, een groot tekort had en dat uit de bedorven textiel duidelijk bleek hoe slecht deze was geweest. De schulden van de kooplieden zouden aan een te groot vertrouwen van Van Oudenstein Elias zijn toe te schrijven en op zijn sterfbed had hij geklaagd dat zijn voorgangers, de gerepatrieerde commandeurs Fredrik van de Wal en Lansius, hem in deze situatie hadden gebracht. Hier valt niet aan te twijfelen, omdat de Padangse administrateurs hadden bericht dat uit Van Oudenstein Elias' boeken en papieren bleek, dat hij de schulden van Lansius [fol. 1669] in goed vertrouwen had overgenomen en alles, erf, inboedel, slaven etc. voor tweemaal de prijs had gekocht en uit de kas van de Compagnie had betaald. Omdat dit alles was wat Zugel en Krikaw konden duidelijk maken, zijn alle papieren van de boedel aan de visitateur-generaal Anthony Hendrik Dormieux en de tijdelijke boekhouder-generaal Hendrik Coenraad Sander overhandigd om te onderzoeken of er nog iets aan het genoemde besluit van 26 april 1764 moet worden veranderd, of toegevoegd. Daarbij heeft de Hoge Regering zich niet gestoord aan de verdachte redenatie van het bestuur in zijn brief van 15 mei 1763, waarbij het een oordeel over de zaak van de resident te Baros, Coenraad Meertensz, zogenaamd geheel aan de Hoge Regering overlaat. Omdat men er van overtuigd is dat in de zaak van de gewezen resident te Airhadji, Christiaan Ernst van Sijffert, naar de toenmalige inzichten [fol. 1670] in billijkheid niet anders gehandeld had kunnen worden, heeft men in het algemeen de maatregelen van het bestuur goedgekeurd om de oude schulden te innen en zich voor verdere opspraak in te dekken. Daarvoor moet het bestuur al het mogelijke doen en van deze schulden voor gerechtelijk gebruik te Batavia een rekening opmaken tot aan de datum van de eerste brief die men verzendt. Die is inmiddels met de Mossel ontvangen en aan de fiscaal overgeleverd. Daaruit blijkt dat Van Sijffert nog een schuld van f 68.247 heeft. Ondanks de middelen die daartoe sinds het voorjaar op de herhaalde aansporing van de Hoge Regering door het vorige en het huidige bestuur zijn beproefd, blijkt uit de brieven dat van die schuld maar f 655 is afgegaan door de openbare verkoop van een gouden kris en het herstellen van enige fouten. [fol. 1671] Er is wel aan voorbijgegaan, maar niet goedgekeurd, dat het bestuur de vergoedingen die op grond van de negotieboeken van 1759/60 en de factuur van de Kronenburg in 1763 waren opgelegd, hebben laten betalen, dan wel op rekening hebben gesteld. Er is aan herinnerd dat vergoedingen, of belastingen slechts op de rekening van maandgelden mogen worden gesteld, als de dienaar absoluut niet tot contante betaling in staat is en hij er persoonlijk om heeft gevraagd. Er zijn geen redenen om anders op te treden, tenzij deze personen een groter bedrag aan soldijen op hun rekening hebben. Het bestuur is bevolen zo op te treden, indien het bij overlijden van zulke dienaren niet zelf met de schulden belast wil worden, tenzij ze uit de nalatenschap vereffend kunnen worden. Ter informatie is het bestuur twee extracten van besluiten van 3 en 24 april 1764 toegestuurd. Het eerste betreft een van Nagapattinam ontvangen factuur [fol. 1672] van aanrekening en herstel van ondergewicht, zowel als van onder- en overgewicht op verscheidene partijen goud gedateerd 20 en 31 augustus 1763. Daar waren de voorlopige besluiten van de Hoge Regering in deze en de bijzonderheden wat betreft Coromandel in vervat. Het extract van het besluit van 24 april 1764 bevat enige posten uit een Padangse factuur van 24 juni 1763 en twee extracten van besluiten van de Hoge Regering van 1 en 14 mei 1764 aangaande een derde Coromandelse factuur van aanrekening en de terugboeking door het bestuur van f 204, of de premie over een bedrag van f 1218 dat de fouten in de Padangse boeken over 1759/60 minder hadden belopen, dan de visitateur-generaal had aangenomen. Dit bedrag heeft het bestuur weer uitgekeerd.